

2. Брус Т.М., Ковальов В.Г. Проблеми реалізації антикорупційної політики в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток № 3, 2016. - Режим доступу : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=954>.

*Копан Олексій Володимирович*, провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор; *Коваленко Валентин Васильович*, член-кореспондент НАПрН України, доктор юридичних наук, професор

### СТРАТЕГІЧНИЙ РІВЕНЬ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Проблема корупції як діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави, що спрямована на протиправне використання наданих їм повноважень для одержання матеріальних благ, послуг, пільг або інших переваг та боротьба з нею в Україні продовжує залишатися однією з найпріоритетніших. Це пов'язано з тим, що за останні роки рівень корупції в нашій державі виріс і став однією з гострих проблем сучасності. Це негативне явище створює реальну загрозу безпеці, демократичному розвитку держави та суспільству, конституційному ладу, а саме: підриває авторитет країни, завдає шкоди демократичним засадам управління суспільством, функціонуванню державного апарату, обмежує конституційні права і свободи людини та громадянина, особливо пересічних осіб, порушує принципи верховенства права, порушує встановлений порядок здійснення повноважень посадовими і службовими особами органів державної влади, управлінських структур приватного сектору, руйнує моральні та суспільні цінності, дискредитує державу на міжнародному рівні. Для існування корупції існують як об'єктивні так і суб'єктивні чинники.

Організаційно-правові заходи, розроблені згідно зі стратегією та тактикою протидії корупції в Україні, мають стати органічною частиною широкого суспільно-політичного, цілеспрямованого плану, зорієнтованого на стимулювання демократичної активності кожного окремого громадянина, зміну суспільних умов, за яких виникає або поширюється відповідне негативне явище. Прогресивність кроків, які приймаються державою у відповідній сфері, має підтверджуватися практикою, що характеризує їх цілеспрямованість, послідовність.

Корупція в сфері державного управління передбачає експлуатацію публічної влади в приватних інтересах. Держава фактично позбавляється тієї частини влади, якою скористалась корумпована особа у власних корисливих інтересах. Ця частка влади стає для нечесного службовця засобом неправомірного збагачення, а експлуатація публічної влади в приватних інтересах - надприбутковим бізнесом.

Потенційно найбільш корумпованою є виконавча влада, яка посідає особливе місце серед гілок державної влади, оскільки забезпечує реальне втілення в життя законів та інших правових актів держави, практичне застосування всіх важелів її управлінського впливу на важливі процеси суспільного розвитку. Саме її представники мають можливість розпоряджатися грошовими коштами, нерухомістю, матеріальними цінностями, вирішувати питання щодо виділення земельних ділянок, оренди, видачі дозволів, ліцензій, кредитів під гарантії уряду тощо.

Політика держави у протидії корупції, перш за все, повинна полягати у створенні та забезпеченні ефективного функціонування офіційних структур.

Аналіз протидії корупції в окремих країнах дозволяє зробити деякі практичні висновки. Основним з них є факт, що зусилля у цьому напрямку повинні ґрунтуватися на розумінні конкретних проблем країни та враховувати стадію її політичного розвитку, одночасно досвід цих держав свідчить, що існують універсальні для світової співдружності уроки, без яких досягти успіху у подоланні корупції фактично неможливо.

Перш за все - це політична воля уряду. Жодні законодавчі або адміністративні заходи не можуть бути ефективними, якщо нема політичної волі. Прикладом реалізації такої волі може бути недавня відставка Міністра фінансів Японії лише тому, що підлеглих йому чиновників було звинувачено у корупції.

Друге - це реальна, гарантована незалежність судової та слідчої системи країни. Такий підхід добре ілюструє правоохоронна система Італії, Франції, Республіки Кореї, де зовсім недавно були засуджені два Екс-Президенти країни за зловживання владою.

Третє - це те, що правові реформи лише частково розв'язують проблему. Щоб одержати віддачу вони повинні бути тісно поєднання з іншими формами протидії корупції, економічними, фінансовими, соціальними, організаційними та навіть культурними.

І четверте, роль громадськості, особливо її формальних та неформальних об'єднань. Їх постійна поінформованість є ключовим елементом. Обізнана громадська організація може бути самим ефективним рушієм будь-якої антикорупційної компанії. Це підтверджує досвід протидії корупції у Німеччині, Великій Британії та ряді інших європейських держав.

Досвід країн у запобіганні корупції різноманітний і залежить від різних взаємозалежних факторів. Вони включають правові, соціальні, політичні умови, рівень економічного розвитку, удосконалювання державного управління. Саме тому стратегічний рівень протидії корупції у системі державного управління виступає важливою складовою організації процесів протидії відповідному негативному соціальному явищу.